

Gemeente Aalsmeer

Uw contact C. van der Klooster

T (020) 540 41 73

F (0297) 38 76 76

c.van.der.klooster@amstelveen.nl

Aan de leden van de gemeenteraad Aalsmeer

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer

Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Datum 19 december 2018

Ons kenmerk Z-2018/045849

Betreft Ontwikkelingen specialistische jeugdhulp 2018, vooruitblik 2019 en afhandeling motie jeugdhulp

Geachte raadsleden,

Via deze brief wordt u geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkelingen in de specialistische jeugdhulp. Aanleiding voor deze brief is het portefeuillehoudersoverleg van de regiogemeenten en het bestuurlijk overleg met een vertegenwoordiging van de aanbieders van specialistische jeugdhulp (10 december j.l.). We gaan achtereenvolgens in op de landelijke/regionale ontwikkelingen, regionale afspraken over de financiële afwikkeling 2018, de huidige stand ten aanzien van de lokale kostenontwikkeling 2018, een vooruitblik naar 2019 en de verwachte effecten van de maatregelen. Tevens reageren we in deze brief op de motie jeugdhulp d.d. 1 november aangaande het plan van aanpak voor de tekorten 2019 en de compacte managementinformatie voor de Raad in 2019.

Landelijke/regionale ontwikkelingen en verklaringen tekorten

Veel gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland/Zaanstreek Waterland kampen, net als veel andere regio's en individuele gemeenten, met forse overschrijdingen op de jeugdhulp. Die overschrijdingen zijn voor een deel te verklaren uit landelijke ontwikkelingen (inmiddels toch een toename van het aantal jeugdigen, toename aantal jeugdigen dat voorheen binnen de WLZ werd geholpen, meer jongvolwassenen die binnen de jeugdwet hulp krijgen, verwijzing naar zwaardere zorg en meer Verblijf) en voor een deel vanuit de inrichting en werking van het nieuwe stelsel.

Regionale afspraken over financiële afwikkeling 2018

Gemeenten en gecontracteerde aanbieders in segment C (hoogspecialistische jeugdhulp in complexe situaties) spraken in oktober 2018 af om in 2018 op de werkelijk gemaakte kosten af te rekenen. KPMG heeft samen met aanbieders en gemeenten de werkelijke kosten in beeld gebracht.

In de raadsbrief van 30 oktober is benoemd dat de budgetoverschrijding na afrekenen op werkelijke kosten en de stand van zaken van dat moment, geëxtrapoleerd voor heel 2018, op €28 mln zou uitkomen voor beide regio's. De afgelopen weken zijn individuele gesprekken gevoerd tussen gemeenten en jeugdhulporganisaties over de wijze waarop elke aanbieder bij zou kunnen dragen aan het verder omlaag brengen van het tekort.

Intussen is duidelijk dat dit bedrag op ca €35 mln voor de regio gezamenlijk uit zal komen. Voor deze nieuwe tegenvallende cijfers zijn redenen. Niet overal is op tijd met KPMG een

doorrekening gemaakt en ook is niet altijd met de juiste gegevens en tarieven gewerkt, er is steeds scherper zicht gekomen op de cijfers.

Uit de gesprekken blijkt dat de financiële situatie per jeugdhulporganisatie verschilt. Slechts een enkele aanbieder blijkt in staat te zijn een bijdrage te leveren aan het resttekort. Ook heeft een enkele aanbieder aangegeven in de laatste periode jeugdigen te hebben opgenomen zonder daar vergoeding voor te hebben gekregen.

Wij betreuren het dat de jeugdhulporganisaties niet substantieel bijdragen aan het verminderen van dit resttekort (na afrekenen op werkelijke kosten). Het nieuwe stelsel is vanuit een gedeelde visie door aanbieders en gemeenten vanuit partnerschap opgezet.

Lokale kostenontwikkeling 2018: stijging bovenkant/boven bandbreedte

Ten aanzien van de lokale kostenontwikkeling zien we dat de reeds genomen maatregelen richting de segment C aanbieders effect hebben gesorteerd (door het afrekenen op werkelijke kosten komt er geld terug naar de gemeenten vanuit de aanbieders). Zonder deze maatregelen zou het tekort hoger zijn dan nu.

Parallel is er ook een stijging van de kosten te zien op diverse andere onderdelen van het jeugdhulpbudget (w.o. segment B, dyslexie, lokale arrangementen en overige landelijke aanbieders). U bent hierover direct geïnformeerd met de Raadsbrief d.d. 13 december 2018 voorafgaand aan de bespreking van de najaarsrapportage.

Gezien deze ontwikkelingen houden wij thans rekening met een tekort dat oploopt tot of boven de 20 september genoemde bandbreedte van 1,5 tot 2 miljoen overschrijding. De slag om de arm ten aanzien van de bedragen blijft nodig omdat de aan- en afmeldingen van zorg binnen blijven komen.

Vooruitblik 2019

Gemeenten en aanbieders zien de uitgangspunten van het nieuwe stelsel als een goede richting om goede hulp voor kinderen en gezinnen te organiseren, hulp die leidt tot resultaten waar ouders en kinderen echt mee geholpen zijn. Als je een systeem zo ingrijpend verandert, verdient het ook tijd om zich goed te ontwikkelen. Tegelijkertijd is de druk op de financiële haalbaarheid groot. Ook voor 2019 is er zorg of het budget voor jeugdhulp toereikend is. Regiogemeenten hebben gezamenlijk €150 mln beschikbaar terwijl aanbieders aangeven dat minimaal een bedrag van €190 mln nodig is (voor segment C aanbieders die zorg in segment B en C leveren; daarnaast zijn er aanbieders die alleen in segment B zorg aanbieden). De kosten voor ingezette behandelingen lopen vooralsnog door en dat laat weinig financiële ruimte over voor nieuwe instroom.

Het kan niet anders dan dat dit gevolgen heeft voor de uitvoering van de jeugdzorg. Van verwijzers en aanbieders zal een stevige inspanning gevraagd worden om de juiste hulp te blijven bieden en tegelijkertijd de trend te keren van nog meer uithuisplaatsingen en stapeling van zorg.

De transformatieopgave waarmee we deze Jeugdwet hebben ontvangen, en waarin de hulp dichterbij de wijk, rondom het gezin organiseren centraal staat, zal nu meer dan ooit ook moeten gaan helpen in het reduceren van de oplopende kosten. Voor ons is de opgave actiever te sturen op de werking van het stelsel. Als meer gezinnen en kinderen om hulp vragen is er meer geld vanuit het rijk nodig, dat vraagt om een stevige lobby.

Op 10 december hebben jeugdhulporganisaties aangegeven in januari tot gezamenlijke voorstellen te zullen komen omtrent maatregelen die gaan leiden tot het terugdringen van kosten, maar met behoud van noodzakelijke hulp voor jeugdigen en gezinnen.

Overzicht maatregelen 2019

Naast analyses op de oorzaken van de tekorten in onze gemeente en de daaruitvolgende acties zijn onderstaande maatregelen ingezet. Deze vergen in 2019 doorlopend aandacht en soms verdere uitwerking.

1. Beter sturen op verwijzingen van de Lokale teams, GI's en andere verwijzers.
Er wordt nog scherper gekeken of een verwijzing naar specialistische jeugdhulp nodig is, of dat hulp van de jeugdhulpverleners van de gemeente of ander (preventief) aanbod voldoende is. Mits mogelijk wordt verwezen naar goedkopere specialistische jeugdhulp.
Verder wordt het contractmanagement met de belangrijkste aanbieders van onze gemeente geïntensiveerd (o.a. over wachttijden, acceptatie(plicht) van cliënten, kosten, informatievoorziening ten aanzien van financiën en inhoudelijke verbeteringen).
2. Verhouding segment B en C
In 2019 kan de hulp snel starten op basis van een verwijzing in segment B en pas na afweging door gemeente en verwijzers samen, zetten we dure hulp in. Dit doen we ook voor Verblijf. Zo komen minder jeugdigen terecht in instellingen met Verblijf, zoeken we naar oplossingen in het sociale netwerk, of stromen ze door naar reguliere woonruimte met ambulante hulp.
Ook door het mogelijk maken van het stapelen van meerdere (goedkopere) verwijzingen in Segment B verwachten we een lager aantal verwijzingen naar de duurdere jeugdhulp in segment C.
3. Doorontwikkeling van het stelsel
De tarieven 2019 zijn aangepast zodat ze meer aansluiten bij de werkelijk gemaakte kosten van aanbieders. Daarbij hoort het vaststellen van een apart tarief voor kortdurend Verblijf dat aanvullend wordt toegekend.
We gaan professionals trainen nog betere keuzes te maken bij het inzetten van de juiste profielen en kostenbewust verwijzen.
4. Afrekenen op werkelijke kosten
Indien nodig wordt ook in 2019 op werkelijke kosten afgerekend.
5. Mogelijk nieuwe aanbesteding
Gemeenten zullen op korte termijn een nieuwe aanbesteding voor 2020 voorbereiden. Gezien de resultaten tot nu toe wordt er rekening mee gehouden dat een nieuwe aanbestedingsronde noodzakelijk is om tot betere garanties voor een werkend stelsel te komen.

Verwachte effecten maatregelen

Hierboven is de set aan maatregelen beschreven die is ingezet en doorlopend aandacht vergt. Gezamenlijk moeten deze maatregelen leiden tot het beter beheersbaar maken en laten dalen van de kosten evenals sturing op en aandacht voor de hulp en inhoudelijke resultaten. Van belang is te realiseren dat naar grove schatting twee derde van de verwijzingen doorloopt in 2019. De maatregelen zijn en worden stevig ingezet, maar het heeft tijd nodig voor deze hun uitwerking hebben.

Waar mogelijk en gewenst wordt overigens ook gekeken naar de huidige beschikkingen (die met toestemming van de aanbieder gewijzigd kunnen worden). Hierin wordt geselecteerd op basis van verwijzingen met de grootste financiële impact.

In de eerste maanden van 2019 zal een inschatting worden gemaakt van het structurele effect van de overschrijdingen van de budgetten jeugdhulp op de meerjarenramingen.

Motie jeugdhulp

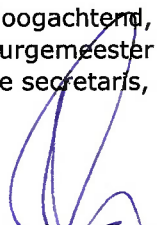
In de motie d.d. 1 november heeft uw Raad gevraagd om een plan van aanpak voor de financiële tekorten in 2019 en om compacte managementinformatie over kwantiteit en kwaliteit van de geleverde jeugdhulp. Het plan van aanpak voor 2019 is hierboven beschreven via de set van maatregelen.

De specifiek door de Raad gevraagde maatregelen om de verblijfscomponent apart op te nemen en de tarieven aan te passen zijn inmiddels ingezet. Daarmee verkleinen we het verschil tussen segment B en C en voorkomen daarmee onnodig dure verwijzingen. Vanwege gemeentelijke zorgplicht en ongewenste effecten is vooralsnog is niet gekozen voor maximale plafonds. In de praktijk blijkt namelijk dat een plafond leidt tot ongewenste effecten zoals opnamestops, langere wachtlijsten en het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke en de meest passende hulp. Dit terwijl deze plafonds ook niet leiden tot financiële garanties omdat de gemeente een zorgplicht heeft. Wel wordt actief gestuurd op de budgetten via het geïntensiveerd contractmanagement voor de belangrijkste aanbieders van onze gemeente.

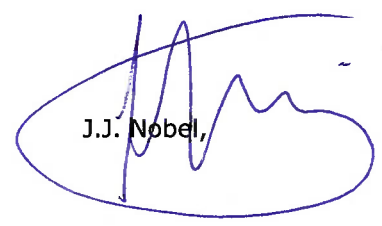
Ten aanzien van de compacte managementinformatie stellen wij voor om het besloten informatief overleg van 26 februari 2019 te gebruiken om uw raad een eerste proefversie van deze raadsinformatie voor te leggen. Hierin zullen we de inhoud en het proces van deze informatievoorziening met u bespreken. In ieder geval gaat het om informatie over recente ontwikkelingen, de toegang/verwijzingen, welke hulp wordt ingezet en wat dit financieel betekent, duiding van de inhoudelijke resultaten en de effecten van het beleid.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

mr. F.L. Romkema

J.J. Nobel,